

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Β΄ ΒΑΘΜΟΥ**

**Αναμόρφωση του συστήματος διακυβέρνησης Οργανισμών Τοπικής
Αυτοδιοίκησης β΄ βαθμού**

Κοινοποίηση διατάξεων ν. 5056/2023 (Α΄ 163)

ΑΡ. ΕΓΚΥΚΛΙΟΥ: 1242

Α.Π.: 95808/8.11.2023

Με την παρούσα εγκύκλιο παρέχεται ενημέρωση για τις βασικές αλλαγές που επήλθαν με τις διατάξεις του ν. 5056/2023 (Α' 163) «Αναμόρφωση του συστήματος διακυβέρνησης Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, κατάργηση νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου δήμων, παρακολούθηση επιδόσεων τοπικής αυτοδιοίκησης, οικονομική και διοικητική διαχείριση οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, ευζωία των ζώων συντροφιάς, κατασκευή και αναβάθμιση λειτουργούντων χερσαίων συνοριακών σταθμών και λοιπές διατάξεις του Υπουργείου Εσωτερικών», οι οποίες θα ισχύσουν από την έναρξη της νέας αυτοδιοικητικής περιόδου (1-1-2024).

Λεπτομερής ανάλυση θα ακολουθήσει με την έκδοση εξειδικευμένων εγκυκλίων.

Για πληροφορίες και διευκρινίσεις, σχετικά με τα θέματα που αναπτύσσονται στην παρούσα εγκύκλιο, μπορείτε να απευθύνεστε στους κατωτέρω υπαλλήλους του Τμήματος Οργάνωσης Τοπικής Αυτοδιοίκησης β' βαθμού:

ΟΝΟΜΑ	ΤΗΛ. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	Δ/ΝΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ
Γκόλια Έφη	213-1364342	e.gkolia@ypes.gr
Θεοδωρακοπούλου Σοφία	213- 1364391	s.theodorakopoulou@ypes.gr
Ποντικάκης Δημήτρης	213- 1364321	d.pontikakis@ypes.gr
Χρυσάφης Γιώργος	213-1364395	g.chrisafis@ypes.gr

Ο ν. 5056/2023 συμβάλλει καθοριστικά στη βελτίωση της λειτουργίας των ΟΤΑ α' και β' βαθμού, θεσπίζοντας παράλληλα ένα νέο μοντέλο οργάνωσης των δήμων και περιφερειών, με τη δημιουργία σημαντικών οικονομιών κλίμακας, αποτελεσματικότερη διοίκηση και ενισχύοντας τη διαφάνεια και τη δημόσια λογοδοσία.

Συγκεκριμένα, επί των ρυθμίσεων που αφορούν στο σύστημα διακυβέρνησης και τα όργανα διοίκησης των περιφερειών, σας ενημερώνουμε για τις εξής αλλαγές που προβλέπονται στις επιμέρους διατάξεις του ν. 5056/2023:

Με το **άρθρο 12** επέρχονται αλλαγές στο άρθρο 160 του ν. 3852/2010 (Α' 87), αναφορικά με τον ορισμό των αντιπεριφερειάρχων και αντικαθίσταται η υποχρέωση δημοσίευσης της απόφασης ορισμού αντιπεριφερειάρχων στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως από την ανάρτηση στο πρόγραμμα «Διαύγεια» και στην ιστοσελίδα της περιφέρειας¹. Επίσης, ο ορισμός αντιπεριφερειάρχων και επάρχων, στα πρώην νησιωτικά επαρχεία, διενεργείται αποκλειστικά μεταξύ των περιφερειακών συμβούλων της παράταξης του περιφερειάρχη, στο πλαίσιο έναρμόνισης του (πλειοψηφικού) συστήματος διακυβέρνησης των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού σύμφωνα με το ν. 4804/2021 (Α' 90). Επίσης, για τους ίδιους λόγους, αίρεται η υποχρέωση ειδικά αιτιολογημένης απόφασης του περιφερειάρχη για την ανάκληση αντιπεριφερειάρχη.

Με το **άρθρο 13** τροποποιείται ο τρόπος συγκρότησης και η σύνθεση των επιτροπών αποφασιστικού χαρακτήρα του άρθρου 164 του ν. 3852/2010. Με τη νέα ρύθμιση ενισχύεται ο ρόλος των επιτροπών αυτών, αφενός διευκολύνοντας τη λήψη απόφασης για τη μεταβίβαση αρμοδιοτήτων σε αυτές και, αφετέρου, αυστηροποιώντας τις προϋποθέσεις για την άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτών από το περιφερειακό συμβούλιο. Επιπλέον, προβλέπεται ότι η θητεία των επιτροπών αποφασιστικού χαρακτήρα ορίζεται με την απόφαση συγκρότησης και ότι ως αντιπρόεδρος, εκάστης επιτροπής, εκλέγεται μέλος που προέρχεται από τη μειοψηφία του περιφερειακού συμβουλίου.

Με το **άρθρο 14** τροποποιείται η διαδικασία συγκρότησης – εκλογής του προεδρείου του περιφερειακού συμβουλίου, του άρθρου 165 του ν. 3852/2010, λόγω της προσαρμογής στην πενταετή αυτοδιοικητική περίοδο. Επιπλέον, καθίσταται φανερό η ψηφοφορία για την εκλογή του προεδρείου, καθώς για κάθε θέση του προεδρείου, υποδεικνύεται ένας υποψήφιος από τον επικεφαλής κάθε παράταξης, αποδίδοντας υποχρεωτικά τη θέση του προέδρου στην παράταξη του περιφερειάρχη, του αντιπροέδρου στη δεύτερη σε εκλογική δύναμη και του

¹ Σύμφωνα με το Κεφάλαιο ΙΑ' του Μέρους Α' του ν. 4727/2020 (Α'184) περί της υποχρέωσης ανάρτησης των νόμων, των προεδρικών διαταγμάτων και των πράξεων.

γραμματέα στην τρίτη σε εκλογική δύναμη παράταξη. Σε περίπτωση μη εκλογής προεδρείου μετά από τη δεύτερη ψηφοφορία, διενεργείται και τρίτη ψηφοφορία κατά την οποία εκλέγεται ο περιφερειακός σύμβουλος τον οποίο πρότεινε ο επικεφαλής της παράταξής του, υπό την προϋπόθεση ότι έλαβε τουλάχιστον τις ψήφους του ενός τετάρτου ($1/4$) του όλου αριθμού των μελών του περιφερειακού συμβουλίου. Αν δεν επιτευχθεί η εκλογή για οποιονδήποτε λόγο ή η συνεδρίαση ματαιωθεί επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται με τον ίδιο ή με άλλον υποψήφιο και αναλογική εφαρμογή της διαδικασίας των παρ. 1 έως 5. Επίσης εισάγεται ρητή πρόβλεψη απαγόρευσης της συμμετοχής του προέδρου του περιφερειακού συμβουλίου, ως μέλους στην περιφερειακή επιτροπή, στις αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπές και στις μητροπολιτικές επιτροπές. Τέλος, αποσαφηνίζεται ότι μέλος του προεδρείου που παραιτήθηκε συνεχίζει να ασκεί τα καθήκοντά του έως και την πλήρωση της αντίστοιχης θέσης.

Με το **άρθρο 15** εισάγονται αλλαγές στις διατάξεις του άρθρου 167 του ν.3852/2010, αναφορικά με τη σύγκληση του περιφερειακού συμβουλίου. Πλέον η συνεδρίαση του περιφερειακού συμβουλίου επιτρέπεται να διενεργείται είτε δια ζώσης είτε με τηλεδιάσκεψη είτε ακόμη και με μεικτό τρόπο. Επιπρόσθετα, ορίζεται ότι οι προσκλήσεις και οι εισηγήσεις επί των θεμάτων συζήτησης γνωστοποιούνται στα μέλη του συμβουλίου, στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τους, την οποία οι σύμβουλοι οφείλουν να δηλώσουν στον πρόεδρο αμέσως μετά την εγκατάστασή τους.

Με το **άρθρο 16** καταργούνται οι ρυθμίσεις που αφορούσαν στην κυβερνησιμότητα των περιφερειών λόγω της απλής αναλογικής, όπως η δυνατότητα ανεξάρτητων συμβούλων να ορίζονται αντιπεριφερειάρχες, καθώς επίσης και οι συμπράξεις παρατάξεων για την επίτευξη πλειοψηφίας, λόγω της καθιέρωσης του πλειοψηφικού συστήματος διακυβέρνησης του ν. 4804/2021. Επίσης προβλέπεται, ότι σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του προέδρου και του αντιπροέδρου, καθήκοντα προέδρου ασκεί όποιος από τους παρόντες συμβούλους της παράταξης του περιφερειάρχη έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους στη μεγαλύτερη εκλογική περιφέρεια και σε περίπτωση ισοψηφίας, όποιος είναι γραμμένος πρώτος στην απόφαση του δικαστηρίου.

Με το **άρθρο 17** προστίθεται νέο άρθρο 168 Α στο ν. 3852/2010 αναφορικά με τη σύγκληση, κάθε δίμηνο, της νέας ειδικής συνεδρίασης λογοδοσίας μη αποφασιστικού χαρακτήρα της περιφερειακής αρχής με σκοπό τον έλεγχο των πεπραγμένων της διοίκησης. Η συζήτηση μπορεί να περιλαμβάνει έως δέκα θέματα από εκείνα τα οποία θέτουν οι σύμβουλοι στο προεδρείο εγκαίρως και επ' αυτών απαντά ο εκπρόσωπος της περιφερειακής αρχής. Ιδιαίτερη μνεία χρήζει το γεγονός ότι αφενός στην ειδική συνεδρίαση λογοδοσίας δεν μπορούν να συζητηθούν ούτε να ληφθούν αποφάσεις επί άλλων θεμάτων και αφετέρου για τη συνεδρίαση αυτή δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις περί απαρτίας (άρθρο 169 ν. 3852/2010) του περιφερειακού συμβουλίου. Σχετικά με τα ειδικότερα θέματα διεξαγωγής της συζήτησης, προβλέπεται ότι δύναται να συμπεριληφθούν στον κανονισμό λειτουργίας του περιφερειακού συμβουλίου.

Με το **άρθρο 18** τροποποιείται το άρθρο 169 του ν. 3852/2010 περί απαρτίας και λήψης αποφάσεων του περιφερειακού συμβουλίου. Ορίζεται ότι σε περιπτώσεις αποχώρησης μελών που υπολογίστηκαν για τον σχηματισμό απαρτίας, η απαιτούμενη πλειοψηφία για τη λήψη απόφασης του περιφερειακού συμβουλίου, υπολογίζεται επί των μελών που προσμετρήθηκαν για την απαρτία κατά την έναρξη της συνεδρίασης και όχι επί των παρόντων μετέπειτα κατά την ψήφιση των θεμάτων.

Με το **άρθρο 19** αντικαθίσταται το άρθρο 175 του ν. 3852/2010 περί οικονομικής επιτροπής, εισάγοντας νέες διατάξεις αναφορικά με τη συγκρότηση και την εκλογή της περιφερειακής επιτροπής, η οποία αντικαθιστά την οικονομική και την εκτελεστική επιτροπή.

Κατόπιν, με το **άρθρο 20**, προστίθεται νέο άρθρο 175 Α στο ν. 3852/2010 που αφορά στις αρμοδιότητες της περιφερειακής επιτροπής και πλέον ορίζεται σαφώς ότι στην περιφερειακή επιτροπή περιέρχεται το σύνολο των αρμοδιοτήτων που μέχρι τώρα είχαν ανατεθεί, με οιαδήποτε υφιστάμενη διάταξη, στην εκτελεστική και στην οικονομική επιτροπή.

Επιπλέον, στην περιφερειακή επιτροπή απονέμονται και οι εξής αρμοδιότητες:

α) η υποβολή αιτημάτων πρόσληψης του πάσης φύσεως προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των δικηγόρων και νομικών συμβούλων με σχέση έμμισθης εντολής και των συμβασιούχων μίσθωσης έργου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, καθώς και για την αναγκαιότητα πρόσληψης του προσωπικού της περ. ιε` της παρ. 2 του άρθρου 2 και του άρθρου 36 του ν. 4765/2021,

β) η τροποποίηση του φυσικού ή οικονομικού αντικειμένου συμβάσεων, σύμφωνα με την εφαρμοζόμενη σε κάθε περίπτωση νομοθεσία, και η έγκριση του πρωτοκόλλου παραλαβής με αιτιολογημένη απόφασή της,

γ) η έγκριση των όρων και η σύναψη κάθε είδους προγραμματικών συμβάσεων και συμβάσεων του άρθρου 12 του ν. 4412/2016,

δ) η σύναψη χρηματοδοτικών μισθώσεων (leasing) μηχανολογικού εξοπλισμού και οχημάτων της Περιφέρειας.

Με το **άρθρο 21** αντικαθίσταται το άρθρο 177 του ν. 3852/2010 περί λειτουργίας της -καταργηθείσας- οικονομικής επιτροπής και επαναδιατυπώνεται αναφερόμενο, πλέον, στη λειτουργία της περιφερειακής επιτροπής. Η περιφερειακή επιτροπή, σε γενικές γραμμές, ακολουθεί τον τρόπο λειτουργίας του περιφερειακού συμβουλίου σύμφωνα και με τις προαναφερθείσες διατάξεις. Επισημαίνεται ότι, αφενός, κατά τις συνεδριάσεις της επιτροπής δύναται να παρίσταται, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ένας περιφερειακός σύμβουλος από κάθε παράταξη που δεν εξέλεξε μέλος σε αυτή και αφετέρου όταν ένα μέλος της επιτροπής απουσιάζει αδικαιολόγητα, από τρεις τουλάχιστον συνεχείς συνεδριάσεις, το περιφερειακό συμβούλιο με πράξη του το αντικαθιστά.

Με το **άρθρο 22** προστίθεται εδάφιο στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 179 του ν. 3852/2010, αναφορικά με τα κωλύματα εκλογιμότητας και τα ασυμβίβαστα του περιφερειακού συμπαραστάτη του πολίτη και της επιχείρησης, ώστε να ταυτίζονται με τα αντίστοιχα κωλύματα και ασυμβίβαστα των περιφερειακών συμβούλων του άρθρου 48 του ν. 4804/2021.

Με το **άρθρο 23** προστίθεται τρίτο εδάφιο στην παρ. 4 του άρθρου 184 του ν. 3852/2010 που αφορά στην αποζημίωση των μελών του περιφερειακού

συμβουλίου, για τη συμμετοχή τους στην ειδική συνεδρίαση λογοδοσίας της περιφερειακής αρχής.

Με το **άρθρο 25** γίνονται οι αναγκαίες νομοτεχνικές τροποποιήσεις στις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 42 του ν. 4804/2021, αναφορικά με τα όργανα διοίκησης των περιφερειών, ώστε να συμβαδίζουν με τις νέες διατάξεις που αφορούν στην περιφερειακή επιτροπή (αντί της οικονομικής και της εκτελεστικής).

Με την παρ. 2 του **άρθρου 26** ορίζεται ότι από την αυτοδιοικητική περίοδο που άρχεται την 1^η Ιανουαρίου 2024 η οικονομική επιτροπή και η εκτελεστική επιτροπή των περιφερειών καταργούνται και τις αρμοδιότητές τους ασκεί η περιφερειακή επιτροπή που συγκροτείται και εκλέγεται με βάση το άρθρο 19.

Με την παρ. 2 του **άρθρου 49** δίνεται η δυνατότητα στον περιφερειάρχη που παραιτήθηκε, εφόσον το δηλώσει εγγράφως με την αίτηση παραίτησης, να καταλάβει τη θέση του περιφερειακού συμβούλου που θα εκλεγεί νέος περιφερειάρχης και στην περίπτωση αυτή θεωρείται ότι είναι ο πρώτος σε σταυρός προτίμησης περιφερειακός σύμβουλος στη μεγαλύτερη εκλογική περιφέρεια.

Αθήνα, 8 Νοεμβρίου 2023

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ

Πίνακας Αποδεκτών

1. Περιφέρειες της Χώρας
2. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της Χώρας
3. Ένωση Περιφερειών Ελλάδας

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης
4. Γενική Διευθύντρια Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης